

SENAT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Zapis stenograficzny **(288)**

Wspólne posiedzenie
Komisji Spraw Zagranicznych
i Integracji Europejskiej (35.)
oraz Komisji Polityki Społecznej
i Zdrowia (34.)
w dniu 19 czerwca 2002 r.

V kadencja

Porządek obrad:

1. Rozpatrzenie wniosków zgłoszonych do ustawy o zmianie ustawy o substancjach i preparatach chemicznych.

(Początek posiedzenia o godzinie 15 minut 33)

(Posiedzeniu przewodniczy zastępca przewodniczącego Komisji Spraw Zagranicznych i Integracji Europejskiej Zbigniew Kulak)

Zastępca Przewodniczącego Zbigniew Kulak:

Przystępujemy do ostatecznego rozpatrzenia poprawek do ustawy o zmianie ustawy o substancjach i preparatach chemicznych.

Mamy cztery poprawki, które krótko omówimy, a następnie przystąpimy do głosowania.

Autorem pierwszej poprawki jest pan senator Janowski.

Proszę bardzo, czy pan senator zechce zabrać głos?

Senator Mieczysław Janowski:

Dziękuję bardzo, Panie Przewodniczący.

Wydaje mi się, że w tej ustawie brakuje pewnej spójności w odniesieniu do ministrów, którzy mają wydawać określone rozporządzenia lub podejmować decyzje. W art. 26 i art. 31 ust. 5 jako ministra wiodącego zapisano ministra właściwego do spraw zdrowia, który ma w porozumieniu z innymi ministrami wymienionymi w ustawie, w tym z ministrem rolnictwa, określić, w drodze rozporządzenia, odpowiednie zadania. Moim zdaniem w dodanym art. 11a do listy właściwych ministrów należy dopisać również ministra rolnictwa. Substancje chemiczne są stosowane również w rolnictwie i wiemy, że ich nieodpowiednie zastosowanie może doprowadzić do tragedii. To tyle z mojej strony.

Zastępca Przewodniczącego Zbigniew Kulak:

Dziękuję bardzo.

Mam dwa pytania. Pytanie do zaplecza organizacyjnego: czy przedstawiciel rządu został poinformowany o naszym posiedzeniu?

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Jeśli nie ma takiej konieczności, to mamy sobie radzić sami, tak? Dobrze.

Pytanie do Biura Legislacyjnego, czy są uwagi do poprawki pana senatora Janowskiego?

**Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Agata Karwowska-Sokołowska:**

Poprawka senatora Janowskiego zmierza do tego, żeby ministrowi właściwemu do spraw rolnictwa umożliwić wyznaczenie podległych mu organizacyjnie jednostek, które będą współpracowały z inspektorem przy wykonywaniu określonych w ustawie zadań dotyczących oceny ryzyka stwarzanego przez substancje chemiczne. Dziękuję bardzo.

Zastępca Przewodniczącego Zbigniew Kulak:

Proszę bardzo, pan przewodniczący, pan senator Cieślak.

Senator Jerzy Cieślak:

Proszę o opinię pani senator Sienkiewicz, sprawozdawcy Komisji Polityki Społecznej i Zdrowia.

Senator Krystyna Sienkiewicz:

Dziękuję bardzo.

Otóż ja zgłaszam wniosek przeciwny do wniosku pana senatora Janowskiego i uzasadniam go następująco. W art. 1 omawianej zmiany ustawy o substancjach i preparatach chemicznych podano wyłączenia produktów, które nie podlegają regulacjom tej ustawy. Obok produktów leczniczych, kosmetyków, wyrobów medycznych wyłączono nawozy w rozumieniu przepisów o nawozach i nawożeniu oraz środki ochrony roślin uprawnych. Pan senator Janowski proponuje dopisanie ministra rolnictwa w art. 11a analogicznie do art. 26 i 31. Ale art. 11a dotyczy wyznaczania jednostek badawczo-rozwojowych lub innych podległych ministrom właściwym do spraw zdrowia, gospodarki, pracy i środowiska. O ile pamiętam, reforma szkolnictwa zlikwidowała jednostki badawczo-rozwojowe podległe ministrowi rolnictwa. Nie wiem więc, czy on posiada takowe jednostki. Zadania nałożone na ministrów w art. 11a ustawy dotyczą zupełnie innego zakresu działań niż wydawanie rozporządzeń zapisanych w art. 26 i 31. To tak *prima facie*, czyli na pierwszy rzut oka.

Przewodniczący Zbigniew Kulak:

Dziękuję bardzo.

Czy ktoś z państwa senatorów chciałby jeszcze zabrać głos w tej sprawie?

Proszę bardzo, pan senator Cybulski.

Senator Zygmunt Cybulski:

Panie Przewodniczący! Panie i Panowie Senatorowie!

Rozmawiałem już o tej poprawce z panem senatorem Janowskim. Gdybyśmy tę ustawę rozpatrywali dwa lata temu, to ta poprawka byłaby aktualna. Ale bodajże półtora roku czy nie całe dwa lata temu Sejm uchwalił ustawę o zmianie ustawy

o ośrodkach naukowo-badawczych i instytutach badawczych. W wyniku przyjętych w ustawie zmian zmieniły się organy założycielskie. W tej sytuacji instytuty, które były silne, zostały przejęte przez Polską Akademię Nauk, uniwersytety lub przez inne wyższe szkoły, albo stały się samodzielnymi państwowymi instytutami badawczymi. Inne mogły zaś się sprywatyzować, co też się stało w niektórych przypadkach, kolejne zostały przejęte przez Ministerstwo Gospodarki. Tak więc włączanie do art. 11a ministerstwa rolnictwa czy ministra właściwego do spraw rolnictwa wydaje się działaniem spóźnionym. Może w resorcie rolnictwa tu i ówdzie są jeszcze jakieś jednostki badawcze, ale zlikwiduje je ustawa o ośrodkach naukowo-badawczych. Dziękuję

Przewodniczący Zbigniew Kulak:

Dziękuję bardzo.
Jeszcze pan senator Wittbrodt.

Senator Edmund Wittbrodt:

Dziękuję bardzo.
Myślę, że to nie jest kwestia jednostek badawczo-rozwojowych. Pan senator Janowski podał te jednostki jako przykład, który można wykorzystać przy podejmowaniu decyzji. Istotna jest jednak tylko jedna kwestia, o której mówiła pani senator Sienkiewicz: czy ta ustawa obejmuje również środki chemiczne wykorzystywane w rolnictwie, czy nie? Czy te środki są wyłączone i podlegają innym aktom prawnym, czy też nie? I wtedy mamy tylko jedno pytanie: czy minister rolnictwa ma mieć jakiś głos w tej sprawie, czy nie? Według mnie należy wyjaśnić tylko te kwestie.

Zastępca Przewodniczącego Zbigniew Kulak:

Dziękuję bardzo.
Myślę, że pani senator Sienkiewicz wyjaśniła dość szczegółowo, że są to środki wyłączone z tej ustawy.
Oczywiście, pan senator Janowski ma jeszcze głos.

Senator Mieczysław Janowski:

Teraz nie można składać wniosków. Ale, odnosząc się z szacunkiem się do wypowiedzi pani senator Sienkiewicz, chcę zauważyć, że jeżeli jest tak, jak powiedziała pani senator, to w ustawie w ogóle nie powinien występować minister rolnictwa. Tymczasem jest on wymieniony w dwóch artykułach. Chodzi mi o to, żeby minister rolnictwa również miał wpływ na określanie stopnia ryzyka stosowania substancji chemicznych. W rolnictwie używa się wiele środków chemicznych, które nie są nawozami. Nie upieram się w sprawie nawozów.

Panu senatorowi Cybulskiemu chcę zaś powiedzieć, że w art. 11a wymieniono ministra właściwego do spraw pracy. Czy są jakiegokolwiek jednostki badawczo-rozwojowe podległe ministrowi do spraw pracy? Przecież nie ma.

(Głos z sali: Są.)

Zastępca Przewodniczącego Zbigniew Kulak:

Dobrze.

W dalszym ciągu mamy głosy w dyskusji. W związku z tym mam prośbę do obsługi naszej komisji. Proszę o zaproszenie przedstawiciela rządu, a my w tym czasie wysłuchamy jeszcze paru wypowiedzi.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Tak, w tej chwili, bo podejrzewam, że głos przedstawiciela rządu będzie decydujący. Pan senator Cieślak zgłosił się pierwszy.

Senator Jerzy Cieślak:

Dziękuję bardzo.

Proszę państwa, ja rozumiem pana senatora Janowskiego. Sądzę, że pan senator uznał pominięcie ministra rolnictwa w art. 11a za przeoczenie, niespójność i brak konsekwencji w zapisie ustawy nowelizującej. Otóż moim zdaniem jest inaczej. To nie jest błąd, tylko celowe i przemyślane działanie. Ministra rolnictwa zapisano w uzasadnionych artykułach ustawy. Proponuję więc, abyśmy przeszli do głosowania.

Zastępca Przewodniczącego Zbigniew Kulak:

Jeszcze pani senator Sienkiewicz, bardzo proszę.

Senator Krystyna Sienkiewicz:

Dziękuję, Panie Przewodniczący, bardzo dziękuję.

Przepraszam, że ponownie państwa absorbuję.

W czasie posiedzenia Komisji Polityki Społecznej i Zdrowia odbyła się zupełnie zbędna dyskusja między ministrem zdrowia, upoważnionym przez prezesa Rady Ministrów do reprezentowania stanowiska rządu w tej sprawie, a przedstawicielem ministra ochrony środowiska. Posiedzenie komisji nie jest bowiem odpowiednim forum na spory między przedstawicielami rządu. Przedstawiciel ministerstwa ochrony środowiska nie miał zastrzeżeń do kompetencji ministra, tylko usiłował dowieść swojej racji w kwestii kosmetyków, które mają wpływ na ekotoksykologię. I dopiero pan minister Kopczyk wyjaśnił rolę inspektora do spraw substancji i preparatów chemicznych, a także zasady, zgodnie z którymi konstruowano tę ustawę. Uzasadnił powody wyłączenia z tej ustawy produktów leczniczych, środków ochrony roślin, kosmetyków, wyrobów medycznych, i nawozów. Poinformował, że zrobiono to świadomie i z pełną odpowiedzialnością. Wyłączone substancje chemiczne są regulowane zupełnie innymi przepisami, ustawami kierunkowymi o produktach leczniczych, o kosmetykach. Wszelkie zmiany dotyczące ekotoksykologii, tak to określimy, będą regulowane w tych ustawach, choć to oczywiście wydłuża proces legislacyjny. Dziękuję i przepraszam za tę dodatkową wypowiedź.

Zastępca Przewodniczącego Zbigniew Kulak:

Dziękuję.

Panie Senatorze, miałbym inną propozycję. Szanuję pana ministra, szanuję państwa i szanuję opozycję i dlatego mam inną propozycję: przejdźmy do następnych poprawek, a ten spór będziemy toczyć dopiero w obecności przedstawiciela rządu. Bo zdaje się, że i tak ponownie wrócimy do tej sprawy. Jest to chyba rozwiązanie stosunkowo najpraktyczniej wykorzystujące czas.

(Wypowiedzi w tle nagrania)

No, nie, ale myślę, że państwo senatorowie mają kolejne argumenty i może będziecie jeszcze państwo dyskutować...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

No właśnie, jest propozycja. Idźmy dalej, a później wróćmy do sprawy.

Senator Edmund Wittbrodt:

Panie Przewodniczący, proszę nie upolityczniać sprawy, która nie jest kwestią polityczną. Pani senator przed chwilą powiedziała o sporze między ministrami. To może był spór polityczny, ale między ministrami tego samego rządu.

Zastępca Przewodniczącego Zbigniew Kulak:

Nie, ja jestem daleki od upolityczniania sprawy. Właśnie chciałem złożyć ukłon w stronę państwa, mogliście się bowiem poczuć tak, jak my się czuliśmy rok temu. Chciałem pokazać, że każdą państwa poprawkę będziemy rzetelnie rozpatrywać i tylko to miałem na myśli. Przepraszam.

To teraz poprawki druga i czwarta.

Może przedstawiciel Komisji Polityki Społecznej i Zdrowia przekona partnerską Komisję Spraw Zagranicznych i Integracji Europejskiej o słuszności tych poprawek.

Kto się podejmie tej roli i przekona nas do poprawek drugiej i czwartej?

Pan senator Cieślak? Nie.

Proszę, pani senator Sienkiewicz.

Senator Krystyna Sienkiewicz:

Dziękuję bardzo.

Otóż poprawki drugą i czwartą należy rozpatrywać łącznie. W poprawce drugiej daliśmy szansę naszym, polskim przedsiębiorcom, którzy wprowadzając nowe substancje chemiczne, nieujęte w polskich przepisach, mogą napotkać spore trudności w spełnianiu wymogów tej ustawy. Chodzi o odpowiednie etykiety, zamknięcia, napisy wyczuwalne przez dotyk, zgłaszanie na odpowiednie listy użytkowanych i nowych substancji chemicznych. Takie trudności napotykali przedsiębiorcy w Unii Europejskiej.

Opublikowanie przez ministra zdrowia listy nowych substancji zamieszczonych w Europejskim Wykazie Notyfikowanych Substancji Chemicznych będzie pożyteczne dla polskich przedsiębiorców. Będą mogli oni sprawdzić, czy substancja chemiczna, którą chcą wprowadzić do obrotu w Polsce, udzielić innej osobie bądź składować w hurtowni, podlega przepisom Unii Europejskiej. Czyli jest to implementacja istnieją-

cych przepisów, które będą musiały obowiązywać i u nas. Jeżeli ta poprawka nie zostanie przyjęta, to może się okazać, że polscy przedsiębiorcy będą musieli wstrzymać produkcję czy sprzedaż nowych preparatów do czasu wpisania ich na listę. Taki jest sens tej poprawki, wniesionej na wniosek Stowarzyszenia Producentów Kosmetyków i Chemii Gospodarczej.

Zastępca Przewodniczącego Zbigniew Kulak:

Ta poprawka jest jasna, tak? Państwo senatorowie kiwają głowami.

Obie poprawki nie budzą wątpliwości?

Wobec tego przystępujemy do głosowania nad poprawkami.

Kto jest za przyjęciem poprawek drugiej i czwartej? (12)

Kto jest przeciw? (0)

Kto się wstrzymał od głosu? (1)

Pan senator Religa wstrzymał się od głosu.

Poprawki druga i czwarta zostały przyjęte.

Poprawka trzecia.

Poprawka trzecia jest wspólną poprawką obu komisji, więc powinna zostać zaakceptowana na wspólnym posiedzeniu. Musimy ją formalnie przegłosować.

Czy są jakieś uwagi w sprawie poprawki trzeciej? Nie widzę zgłoszeń.

Głosujemy nad poprawką trzecią.

Kto z państwa jest za przyjęciem tej poprawki? (12)

Wszyscy byli za...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Pan senator Janowski nie głosował, ponieważ nie jest członkiem komisji, wszystko jest jasne.

Proszę państwa, wróciliśmy do punktu wyjścia.

O, otworzyły się drzwi...

Pani Lidko, czekając na przedstawiciela rządu, odłożyliśmy głosowanie nad pierwszą poprawką i przeszliśmy do głosowania nad następnymi.

(Głos z sali: Minister Kopczyk jest w Sejmie. Albo przyjdzie, albo kogoś upoważni do zabrania głosu. Powiadomiłam ministerstwo, wszyscy są w kontakcie telefonicznym.)

Jeżeli zaczniemy wychodzić, to pojawi się jeszcze większy kłopot.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Dobrze, to wobec tego pan senator Janowski ma głos.

Senator Mieczysław Janowski:

Jeszcze jedna moja opinia skierowana do pani senator Sienkiewicz, którą cenię niezmiennie i niezmiennie.

Pani Senator, w Niemczech wydarzyło się nieszczęście z jakąś substancją nitrową – nie pomnę jej nazwy, bo nie jestem chemikiem. Wydarzyło się, bo być może ktoś z niemieckiego ministerstwa rolnictwa nie przeprowadził między innymi należytej kontroli. I dlatego tak ważne jest dodatkowe zabezpieczenie. Minister do spraw rol-

nictwa powinien pośredniczyć w wykonywaniu określonych w ustawie zadań dotyczących oceny ryzyka stwarzanego przez substancje chemiczne...

(Wypowiedzi w tle nagrania)

Jestem przekonany, że taki zapis nie wyrządzi szkody i nie będzie miał wymiaru politycznego.

Zastępca Przewodniczącego Zbigniew Kulak:

Toteż nie ma, Panie Senatorze. *(Wesołość na sali)*

Pan senator Cieślak.

(Senator Jerzy Cieślak: To nie będzie polityczna wypowiedź?)

Nie, nie będzie.

Senator Jerzy Cieślak:

Spróbujmy przeanalizować to jeszcze raz. Wydaje mi się, że nie do końca się rozumiemy, nie rozumiemy wzajemnych argumentów.

Otóż, proszę państwa, akurat art. 11a dotyczy pewnego instrumentarium, za pomocą którego minister rolnictwa mógłby realizować zadania. A pan senator Janowski ma nadzieję, że minister będzie je realizował. Ale okazuje się, że przypiszemy ministrowi instrumentarium, którego on nie posiada. A skoro go nie posiada, to nie będzie mógł realizować zadań określonych przez pana senatora. Art. 11a dotyczy tylko tego, niczego więcej. Wobec tego nie wpisujemy do ustawy uprawnień, których minister rolnictwa nie będzie mógł realizować z powodu braku odpowiednich jednostek organizacyjnych. Oczywiście, możemy założyć, że na posiedzeniu plenarnym Senatu rozstrzygniemy tę sprawę. Ale po co mamy przenosić tego rodzaju dyskusję na posiedzenie plenarne, skoro tutaj mówimy o szczegółach? Mnie się wydaje, że argumentacja przedstawiona przez panią senator Sienkiewicz i pana senatora Cybulskiego jest przekonująca, racjonalna, zgodna z literą i duchem tej ustawy. Dlatego chcę głosować za odrzuceniem tej poprawki. Dziękuję bardzo.

Zastępca Przewodniczącego Zbigniew Kulak:

Dziękuję bardzo.

Ponieważ pan minister Kowalczyk jest na posiedzeniu sejmowej komisji i nie może go opuścić, proponuję następujące rozwiązanie. W protokole lub zapisie stenograficznym z naszego posiedzenia zapiszemy, że nie było żadnego uchybienia ze strony rządowej, ponieważ minister nie mógł wystąpić w dwóch komisjach równocześnie. Mimo wszystko przystąpimy do głosowania nad pierwszą poprawką. Jednocześnie poprosimy sprawozdawcę o kontakt z ministrem w sprawie art. 11a i przedstawienie jego opinii na jutrzejszym posiedzeniu plenarnym. Dzięki temu będziemy mogli skorygować nasze stanowisko i odpowiednio zagłosować.

Czy pan senator Janowski zgadza się na takie rozwiązanie?

Senator Mieczysław Janowski

Wobec tego proszę, żeby któryś z państwa senatorów sprawozdawców zechciał sprawdzić, czy rzeczywiście minister rolnictwa nie ma żadnych możliwości wpływania

na owo instrumentarium, o którym wspomniał pan senator Cieślak. Bo ja sędzę, że ma, ale to jest inna kwestia.

Zastępca Przewodniczącego Zbigniew Kulak:

Przechodzimy do głosowania.

Kto jest za przyjęciem poprawki pierwszej, poprawki pana senatora Janowskiego, proszę o podniesienie ręki. (1)

Kto jest przeciw? (6)

Kto się wstrzymał od głosu? (6)

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Głosowaliśmy nad poprawką pana senatora Janowskiego.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Za poprawką, tak?

Czyli wobec tego 2 senatorów głosowało za... 2 za, 6 – przeciw i 6 wstrzymało się od głosu.

(Wypowiedzi w tle nagrania)

(Głos z sali: Głosowało czternastu. Głosujmy jeszcze raz.)

Panie senatorze Wittbrodt, prosimy o uwagę. Nie możemy się doliczyć głosów, nie sumują się nam, nie wychodzi czternaście.

Głosujemy jeszcze raz.

Kto jest za przyjęciem poprawki pana senatora Janowskiego? (2)

Kto jest przeciw? (6)

Kto się wstrzymał od głosu? (6)

Jest czternaście głosów i sumują się. W porządku.

Dziękuję bardzo.

Kto będzie sprawozdawcą komisji?

Myszę, że pani senator Sienkiewicz jest bardzo dobrze zorientowana w sprawie. Ale proszę o uwzględnienie prośby pana senatora Janowskiego.

Mogę prosić o...

Senator Krystyna Sienkiewicz:

Panie Przewodniczący, Panie Senatorze, czyli panowie zobowiązują mnie do zasięgnięcia opinii ministra zdrowia jako...

(Wypowiedzi w tle nagrania)

Przepraszam, dopowiem.

(Głosy z sali: Rolnictwa.)

(Zastępca Przewodniczącego Zbigniew Kulak: Przedstawiciela rządu, czyli ministra zdrowia.)

Tak, minister zdrowia jest w tym wypadku przedstawicielem rządu. Dlatego wymieniłam ministra właściwego do spraw zdrowia. I ministra rolnictwa, czy posiada instytuty badawcze, które...

Zastępca Przewodniczącego Zbigniew Kulak:

Nie.

Pan senator Cieślak, proszę.

Senator Jerzy Cieślak:

Nie, nie, Pani Senator, nie zrozumieliśmy się.

Nie możemy wskazywać rządowi, kto ma go reprezentować na posiedzeniach komisji i plenarnych obradach Senatu. Przedstawicielem rządu jest pan minister Kopycyk, sprawa jest zupełnie jasna. Rządu, Rady Ministrów, a nie poszczególnych ministerstw. W związku z tym myślę, że to zobowiązanie, a właściwie prośba – trudno mówić o zobowiązaniu – dotyczy porozumienia z przedstawicielem rządu i dołączenia do sprawozdania połączonych komisji opinii Rady Ministrów w tej sprawie. W sprawozdaniu powinna się znaleźć – pozytywna lub negatywna – opinia rządu. Myślę, że to o to chodziło. Dziękuję.

Przewodniczący Zbigniew Kulak:

Szanowni Państwo, właśnie dowiedziałem się, że nie musimy głosować nad całością i przyjmuję tę wiadomość z dużą radością.

Wobec tego kończymy posiedzenie.

Dziękuję.

Senator Jerzy Cieślak:

Dziękuję bardzo.

Członkowie Komisji Polityki Społecznej i Zdrowia są proszeni do sali posiedzeń plenarnych – sala jest klimatyzowana – na krótkie posiedzenie w celu rozpatrzenia jednej poprawki, pana senatora Szafráncá.

(Koniec posiedzenia o godzinie 15 minut 55)

